Gemeente Geertruidenberg

Zaaknummer: 5775

Memorie van antwoord

Aan	:	de leden van de gemeenteraad
Van	:	het college van burgemeester en wethouders
Datum	:	6 juli 2026
Onderwerp	:	memorie van antwoord bij Vragen van Lokaal+
Vraag van	:	Lokaal+

Vraag:

Bij de behandeling van de begrotingswijziging RBL heeft wethouder Hofkens toegezegd met een MvA te komen voor hoeveel kinderen gebruik wordt gemaakt van de vrijstelling leerplicht. En heeft de vrijstelling leerplicht de aandacht van het RBL?

Antwoord:

Aanleiding
Gemeenten zoals Den Haag en Utrecht hebben recent aangekondigd te stoppen met het verlenen van vrijstellingen op grond van artikel 5 onder b van de Leerplichtwet, of nieuwe aanvragen (tijdelijk) niet te behandelen in afwachting van landelijke duiding. Deze ontwikkeling volgt op de uitspraak van de Hoge Raad van 21 april 2026 en het lopende landelijke overleg tussen OCW, OM, VNG en Ingrado. Binnen het RBL heeft dit geleid tot toenemende vragen vanuit alle deelnemende gemeenten.

Huidige situatie RBL
Binnen het RBL zijn op dit moment 91 vrijstellingen op grond van artikel 5 onder b geregistreerd, waarvan 1 voor gemeente Geertruidenberg. De vrijstelling komt structureel voor en kent variatie tussen gemeenten.

Juridische context
Vrijstelling op grond van artikel 5 onder b ontstaat wanneer ouders verklaren dat zij overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen. In de uitspraak van de Hoge Raad van 21 april 2026 staat het recht van het kind op onderwijs centraal. In veel gevallen kan een vrijstelling niet langer worden toegepast wanneer openbaar onderwijs binnen redelijke afstand van de woning beschikbaar is.

Probleemanalyse
Een strengere lijn leidt tot het niet tot stand komen van vrijstellingen zonder dat dit automatisch leidt tot inschrijving op school. De praktijk leert ons dat dit leidt tot meer handhaving, procesverbalen en juridische procedures. Ouders maken vaker gebruik van juridische ondersteuning. Dit vraagt extra capaciteit bij gemeenten en het RBL. Daarnaast ontstaat een grotere afhankelijkheid van schoolbesturen en samenwerkingsverbanden ten aanzien van plaatsbaarheid, passend aanbod en ondersteuningsbehoefte.

Vervolgstappen
Ons doel is dat alle kinderen onderwijs volgen. We werken hierin regionaal samen en volgen daarbij de richtlijnen en adviezen van beroepsvereniging Ingrado, het OM en het Ministerie op. De behoefte bestaat om te komen tot een eenduidig regionaal beleid. Op dit moment wordt binnen het RBL bekeken hoe we hier met alle deelnemende gemeenten het beste mee om kunnen gaan zodat we gezamenlijk de richting en het proces kunnen bepalen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,
de secretaris, de burgemeester,

J. Donkers M.M. van Toorenburg